

Datum
2021-05-27
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2021-980

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - När behovet får styra - ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8) STK-2021-500

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden instämmer i intentionerna att skapa en mer jämlik tandvård och därmed en bättre mun- och tandhälsa även för svagare grupper, och anser att utredningens förslag kan bidra till ökade resurser till dem med störst behov. Vidare förordar funktionsstödsnämnden förslaget till högkostnadsskydd där 100 procent subventioneras när den totala tandvårdskostnaden överstiger 1 200 kronor under ett år. Funktionsstödsnämnden motsätter sig förslaget att regionernas ansvar för munvårdsutbildning till personal inom kommunal omsorg ska upphöra. Om ansvaret ska överföras behöver kommunerna en resursförstärkning, vilket utredningen inte har beaktat.

Yttrande

Funktionsstödsnämnden lämnar synpunkter främst kring de förslag som direkt berör ansvaret i relation till funktionsstödsnämndens målgrupper.

Funktionsstödsnämnden instämmer i intentionerna att skapa en mer jämlik tandvård och därmed en bättre mun- och tandhälsa även för svagare grupper. Funktionsstödsnämndens målgrupper har oftare en sämre mun- och tandhälsa än befolkningen generellt och behöver en mer likvärdig tillgång till tandvård, såväl preventiv som åtgärdande. De har ofta behov av ett dagligt stöd i att upprätthålla en god munhygien, olika hälsotillstånd och/eller funktionsnedsättningar som innebär försämrade förutsättningar för munhälsa samt läkemedel som inverkar på förutsättningarna för en god munhälsa. Allt fler är också äldre. Med tanke på munhälsans centrala roll för hälsan och livskvaliteten bör tandvård vara lättillgänglig för alla, oavsett bakgrund och ekonomiska förutsättningar.

En reform av det statliga tandvårdsstödet välkomnas därför av funktionsstödsnämnden, som anser att utredningens förslag kan bidra till ökade resurser för de personer som är i störst behov av stöd för sina tandvårdskostnader, till exempel personer med olika funktionsnedsättningar.

Prissättningen är idag inte tillfredsställande reglerad och det kan vara svårt att förstå hur högkostnadsskyddet och tandvårdsbidragen är uppbyggda. Patienterna får betala en stor del av kostnaderna, och för de patienter som har stora behov av tandvård blir slutkostnaden ofta omfattande, trots högre nivå av stöd från högkostnadsskyddet. För personer som lever under ansträngda ekonomiska förhållanden, vilket inte sällan gäller för funktionsstödsnämndens målgrupper, riskerar kostnaderna resultera i att personer undviker att söka tandvård. Detta påverkar i förlängningen hälsan och livskvaliteten negativt.

Funktionsstödsnämnden anser att en bättre reglering av förmånen ger ökad tydlighet för både vårdgivare och patient kring vad som ingår i behandlingar och kostnaderna för dem. Förslaget om en obligatorisk tandhälsoplan kan gynna allmänhetens munhälsa och därmed funktionsstödsnämndens målgrupper, samt bidra till en tydligare bild av ansvar och kostnadsfördelning mellan patient och vårdgivare.

Funktionsstödsnämnden instämmer i förslaget att ersätta dagens allmänna tandvårdsbidrag med tandhälsoplan. En riskbedömning avseende personens mun-/tandhälsostatus ligger till grund för planen och basen är förebyggande insatser. Ett tandvårdbesök inom tandhälsoplanen föreslås kosta 200 kronor.

För vuxna personer som på grund av sjukdom och/eller funktionsnedsättning har svårigheter att hantera sin mun- och tandhälsa föreslås ett enhetligt nationellt selektivt stöd för vuxna, vilket ersätter dagens särskilda tandvårdsbidrag. Funktionsstödsnämnden är positiv till förslaget. Kostnaden för ett besök föreslås vara 200 kronor, men om åtgärden innebär insatser från den regionala hälso- och sjukvården ska sjukvårdstaxan gälla. För långvarigt stöd med basal tandvård inom det selektiva stödet föreslås ett högkostnadstak på 1600 kronor per år, medan övriga insatser inom detta stöd föreslås omfattas av högkostnadsskydd för tandvård respektive hälso- och sjukvård. Funktionsstödsförvaltningen gör ett ställningstagande kring förslag avseende högkostnadsskydd, nedan.

Avseende förslagen till högkostnadsskydd förordar funktionsstödsnämnden förslag 1, där 100 procent av kostnaden subventioneras när den totala tandvårdskostnaden överstiger 1 200 kronor under en tolv månadersperiod. Detta är i linje med högkostnadsskyddet avseende hälso- och sjukvården, blir tydligt och begripligt för patienterna och ökar incitamenten att söka tandvård vid besvär i mun/tänder. Detta ställningstagande innebär att funktionsstödsnämnden även anser att högkostnadsskyddet för basal tandvård inom det selektiva stödet ska vara 1 200 kronor.

Det selektiva stödet avser omfatta de mest utsatta, det vill säga personer med långvarig sjukdom och/eller funktionsnedsättning och/eller hög ålder. Dessa personer har inte sällan en begränsad ekonomisk situation och kommer enligt förslaget inte längre att omfattas av regionernas uppsökande verksamhet med kostnadsfri munhälsobedömning, vilket utvecklas nedan.

Utredningens förslag är att de målgrupper som idag erbjuds kostnadsfri munhälsobedömning i stället ska ingå med tandhälsoplan i långvarigt stöd med basal tandvård inom det selektiva stödet Funktionsstödsnämnden vill poängtera att det är mycket viktigt att dessa personer inte ”tappas på vägen”. Strukturerna för hur dessa personer identifieras, såväl av region som av kommunala verksamheter, behöver vara tydliga och säkra. Funktionsstödsnämnden anser också att det är mycket viktigt att bedömningar även fortsättningsvis vid behov kan utföras mobilt, i patientens hem (ordinärt eller särskilt boende).

Funktionsstödsnämnden instämmer i förslaget om att sänka åldersnivån för kostnadsfri tandvård för alla barn och unga vuxna från 23 till 19 år. Personer 20–23 år med särskilda behov på grund av sjukdom och/eller funktionsnedsättning som går miste om kostnadsfri tandvård för unga vuxna, kommer att omfattas av det nationella selektiva stödet för vuxna.

Funktionsstödsnämnden motsätter sig förslaget att regionernas ansvar för munvårdsutbildning till personal inom kommunalt finansierad omsorgsverksamhet ska upphöra. Redan idag finns stora problem med kompetensförsörjningen inom vård och omsorg. Om regionerna ansvarar att ge utbildning tas bort, riskeras kompetensförlust, kvalitetssänkning och försämrad munhälsa hos målgrupperna, med åtföljande försämrad livskvalitet. Om ansvaret ska överföras till ansvariga kommunala nämnder, behöver kommunerna en resursförstärkning, vilket föreliggande utredning inte har beaktat.

I övrigt anser funktionsstödsnämnden att utredningen inte tillräckligt beaktar att även övriga föreslagna förändringar kan medföra resurskrävande omställningar för de kommunala nämnderna i form av till exempel implementering av nya regelverk, arbetssätt och system. Funktionsstödsnämnden anser att resursförstärkning till kommunerna behövs även av dessa skäl.

Ordförande

.....
Roko Kursar
.....

Nämndsekreterare

.....
Jesper Salö
.....

Anfal Saad Mahdi (V) reserverar sig mot beslutet. (se bilaga 9)